

Dosarul nr. 2rc-48/23
2-20157429-01-2rc-17052023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Sandu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, G. Dașchevici, A. Bostan

DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/350 privind încasarea datoriei pentru prestarea serviciilor de apă și canalizare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/350 privind repunerea în termenul de declarare a apelului, s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

a c o n s t a t a t:

La 14 decembrie 2020, Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă Canal Chișinău”) a depus cererea de chemare în judecată împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/350 (în continuare ACC nr. 55/350) privind încasarea datoriei pentru prestarea serviciilor de apă, canalizare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a încasat de la ACC nr. 55/350 în folosul SA „Apă Canal Chișinău” datoria rezultată din neexecutarea obligațiilor conform contractului din 09 aprilie 2013, acumulată pentru perioada ianuarie 2017- noiembrie 2020 în sumă de 46 454,40 lei și a cheltuielilor rezultate din plata taxei de stat de 1 709,69 lei, în total, 48 164, 09 lei (f.d.173).

La 13 februarie 2023, ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, a declarat apel asupra hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, scutirea de la plata taxei de

stat, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii (f.d. 180-181).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 27 aprilie 2023 a respins cererea ACC nr. 55/350 privind repunerea în termenul de declarare a apelului, a restituit cererea de apel declarată de către ACC nr. 55/350 ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.199-203).

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel (f.d. 206-208).

În motivarea recursului ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, a menționat că prin încheierea contestată au fost încălcate drepturile fundamentale ale recurentei la un proces echitabil și acces la justiție, precum și dreptul la protecția proprietății.

Instanța de apel a neglijat faptul că dosarul nu urma să fie examinat în procedura de soluționare a cererilor cu valoare redusă, deoarece, anterior prin încheierea din 20 aprilie 2021 instanța de fond a dispus examinarea cauzei în procedură generală.

ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, a mai menționat că cauza s-a aflat în procedura mai multor judecători, fiind citată pentru câteva ședințe de judecata, astfel avea certitudinea că dosarul se va examina în procedură generală, însă la 21 decembrie 2022 a fost emisă hotărârea contestată, ACC nr. 55/350 după redistribuirea dosarului nu a fost informată despre examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă.

În aceste circumstanțe, recurenta a susținut că anume instanța de fond se face vinovată de omiterea termenului de depunere a apelului. ACC nr. 55/350 nu-i poate fi imputat faptul că nu a depus diligența cuvenită pentru a afla când se va examina cauza, mai ales că a fost examinată în procedură scrisă, deși instanța de fond nu avea acest drept.

În opinia ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, termenul de declarare a apelului începe a curge din 26 ianuarie 2023, când a recepționat hotărârea instanței de fond, iar motivele de omitere a termenului de atac sunt obiectiv întemeiate.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 27 aprilie 2023 și expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la 03 mai 2023 (f.d.204).

Recursul depus de către ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, la 08 mai 2023, este în termen.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să

caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din suportul probator prezentat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la 14 decembrie 2020, SA „Apă Canal Chișinău” a depus prezenta acțiune civilă împotriva ACC nr. 55/350 privind încasarea datoriei pentru prestarea serviciilor de apă, canalizare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului cauza civilă intentată la acțiunea SA „Apă Canal Chișinău” împotriva ACC nr. 55/350, a fost repartizată judecătorului Rodica Berdilo (f.d.100).

Judecătorul Rodica Berdilo, prin încheierea din 15 decembrie 2020, a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată conform procedurii de soluționare a cererilor cu valoare redusă. Totodată a explicat ACC nr. 55/350 că în termen de 30 de zile poate depune referință și o cerere reconvențională (f.d. 101).

Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 105 rezultă că ACC nr. 55/350, la 08 februarie 2021, a recepționat copia cererii de chemare în judecată.

La 12 martie 2021 ACC nr. 55/350 a depus referință la cererea de chemare în judecată și cerere privind excepția de tardivitate a acțiunii (f.d.107-120).

Prin încheierea din data de 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus examinarea cauzei în ordine generală și s-a fixat ședința de judecată pentru data de 17 iunie 2021, ora 14.10, cu citarea participanților la proces (f.d.144).

Din materialele dosarului rezultă că ședința de judecată preconizată pentru data de 17 iunie 2021, ora 14.10, nu a avut loc din motivul expirării împuternicirilor judecătorului desemnat pentru examinarea cauzei.

Prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 31 ianuarie 2022 s-a dispus redistribuirea cauza civilă menționate (f.d.159).

Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, la 02 februarie 2022, cauza civilă intentată la acțiunea SA „Apă Canal Chișinău” împotriva ACC nr. 55/350, a fost repartizată judecătorului Larisa Lavric (f.d.160).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin încheierea din data de 03 februarie 2022 a fixat ședința de judecată pentru data de 28 aprilie 2022, ora 14.30, totodată a comunicat participanților la proces despre obligativitatea prezentării în ședința de judecată (f.d.161).

Potrivit certificatului anexat la fila dosarului 163, ședința de judecată stabilită pentru data de 28 aprilie 2022, ora 14.30, nu a avut loc din motivul expirării împuternicirilor judecătorului Larisa Lavric.

Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, la 21 noiembrie 2022, cauza civilă intentată la acțiunea civilă depusă de SA „Apă Canal Chișinău” împotriva ACC nr. 55/350, a fost repartizată judecătorului Alexandru Sandu (f.d.165).

Prin încheierea din data de 19 decembrie 2022, judecătorul eronat a soluționat, repetat, chestiunea cu privire la primirea în procedură a cererii de chemare în judecată, or cererea a fost primită, la 15 decembrie 2020, fiind constituit dosar civil (f.d. 169). La materialele dosarului nu există nicio probă ce ar confirma că actul judecătoresc a fost adus la cunoștința participanților, și participanții sunt înștiințați că cauza civilă va fi examinată în continuare, după procedură scrisă.

Prin încheierea, din aceeași dată, 19 decembrie 2022 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea ACC nr. 55/350 privind ridicarea excepției de tardivitate (f.d.170-171).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, peste 3 zile, prin hotărârea din data de 21 decembrie 2022 a încasat de la ACC nr. 55/350 în beneficiul SA „Apă Canal Chișinău” datoria rezultată din neexecutarea obligațiilor conform contractului din 09 aprilie 2013 (f.d.173).

Potrivit avizului de recepție, anexat la fila dosarului 175, rezultă că ACC nr. 55/350 a recepționat hotărârea din data de 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 21 ianuarie 2023.

La 13 februarie 2023, ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii (f.d. 180-181).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 362 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Articolul 116 din Codul de procedură civilă prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective, etc.).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 27 aprilie 2023, a respins cererea depusă de către ACC nr. 55/350 cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a restituit cererea de apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 199-203).

ACC nr. 55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei, prin recursul înaintat a criticat soluția instanței de apel.

Din analiza încheierii contestate rezultă că instanța de apel a refuzat să repună apelul în termen, menționând că ACC nr. 55/350 a cunoscut despre prezenta cauză aflată pe rolul instanței de fond, a recunoscut faptul că a recepționat citațiile pentru ședințele de judecată, a prezentat referința și cererea privind excepția de tardivitate a acțiunii.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că ACC nr. 55/350, cunoscând despre prezenta cauză pendinte pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, urma să manifeste diligența necesară în vederea derulării procesului cu implicarea sa.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că concluziile instanței de apel sunt premature, or nu s-a expus la împrejurările invocate de către reprezentantul ACC nr. 55/350, că dosarul s-a aflat în procedura mai multor judecături, cărora le expirase împuternicirile de înfăptuire a justiției și, fiind dispusă examinarea cauzei în procedură generală, cu citarea reprezentantului apelantei, care de altfel aștepta să fie citat pentru ședința de judecată, după redistribuirea dosarului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiate criticele ACC nr. 55/350 referitor la concluzia Curții de Apel Chișinău că apelanta urma să manifeste diligența necesară în vederea derulării procesului cu implicarea sa. Or, din materialele dosarului rezultă că reprezentantul pârâtei a depus diligența necesară, depunând în termenul prevăzut de lege referință, a invocat excepție de tardivitate, prezentându-se la ședințele de judecată preconizate de judecători, care nu au avut loc din cauza expirării împuternicirilor judecătorilor Rodica Berdilo și Larisa Lavric. Ulterior, instanța de judecată, în componența altui complet de judecată, la 19 decembrie 2022, schimbând procedura de examinare, din procedura generală în procedura scrisă, nu și-a onorat obligația de a înștiința participanții despre schimbarea procedurii și într-un termen scurt după primirea dosarului în procedură, la aceeași dată, 19 decembrie 2022, a examinat excepția de tardivitate, iar la 21 decembrie 2022, a emis hotărârea judecătorească, fiind trimise actele judecătorești părților, contrar prevederilor art.236 alin.(4) și art.272 din Codul de procedură, abia la 07 februarie 2023, respectiv, la 30 decembrie 2022.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție enunță că instanțele de judecată au obligația să trimită actele judecătorești pentru cunoștință participanților la proces.

Astfel, instanța de apel prematur a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului depusă de către ACC nr. 55/350, fără a analiza circumstanțele cauzei și probele din dosar și a se convinge dacă aceasta întrunește condițiile în sensul art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate.

Completul de judecată consideră necesar de a enunța ca fiind pertinente și prevederile art. 26 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel prematur a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a remite cauza în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.

55/350, reprezentată de avocatul Teodor Bordei.

Se casează integral încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/350 privind încasarea datoriei pentru prestarea serviciilor de apă și canalizare și compensarea cheltuielilor de judecată cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos